

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Secretaria de Polítiques Educatives
Subdirecció General de Llengües i Entorn
Servei d'Escola i Entorn

El projecte de comunitats d'aprenentatge a Catalunya

30 de juny de 2010

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. DEFINICIÓ	5
3. OBJECTIUS	7
4. ALGUNES ACTUACIONS SIGNIFICATIVES DE LES COMUNITATS D'APRENTATGE	8
5. ANTECEDENTS, ABAST I ESTAT ACTUAL DE LES COMUNITATS D'APRENTATGE	9
6. PROCÉS DE TRANSFORMACIÓ D'UN CENTRE EDUCATIU EN UNA COMUNITAT D'APRENTATGE	14
7. AVALUACIÓ	19
8. BIBLIOGRAFIA.....	23
9. ANNEX: Instruments d'avaluació	26

1. INTRODUCCIÓ

Vivim en una societat que s'ha anat definint com a complexa i líquida. Una societat on les paraules canvi i mobilitat esdevenen quotidianitat. Una societat basada en les exigències del coneixement i en l'ús i l'abús de la informació. Una societat amb grans desequilibris econòmics, ecològics i noves formes de desigualtat i fractura social. Una societat amb moltes amenaces però també amb moltes oportunitats. Aquesta societat necessita persones amb altes capacitats professionals i, sobretot, persones capaces de conviure en pla d'igualtat des del respecte a la diferència, per construir conjuntament nous espais de ciutadania i afrontar, amb creativitat i responsabilitat, els reptes del futur immediat.

La Unió Europea, a la conferència de Lisboa 2000, es defineix per un model d'economia basada en el coneixement i la competitivitat, però alhora orientada a un creixement sostenible i a la consecució d'una major i millor cohesió social. És a dir, aposta per un model social que vol trobar el punt d'equilibri entre la competència i l'esforç individual i la lluita contra les desigualtats, els drets humans i la sostenibilitat.

Aquest equilibri situa els respectius sistemes educatius dels països de la Unió Europea en un difícil repte: preparar ciutadans eficaços i justos, capaços de respondre críticament i reflexiva a les exigències d'una societat consumista i competitiva i de comprometre's a participar-hi d'acord amb un compromís i uns valors que ens portin a una millor cohesió social i a una bona convivència. Cal, però, i en primer lloc, garantir l'èxit educatiu de tota la població escolar per poder avançar cap aquest èxit personal, professional i social. La nostra escola ha de contribuir a aquest procés col·lectiu de creació de coneixement i de revitalització de valors imprescindibles com el rigor, la responsabilitat, el respecte, la dignitat i la solidaritat.

La societat catalana, que participa plenament d'aquest repte, amb nous horitzons, noves exigències i un augment considerable de població immigrada, situa el fenomen educatiu en el nucli de les accions de transformació social. En aquest sentit, es fa cada vegada

més necessària una cultura educativa equitativa, respectuosa, exigent, responsable, inclusora i oberta que contribueixi decisivament a l'èxit de tot l'alumnat.

L'informe de la UNESCO, conegut com a Informe Delors, assenyala quatre grans pilars educatius: aprendre a conèixer, aprendre a fer, aprendre a ser i aprendre a viure junts. Aquests quatre pilars mereixen avui un tractament rigorós i sistemàtic.

Però els centres educatius, malgrat la implicació i l'esforç de molts professionals, no poden esdevenir agents de transformació social tots sols. Més que mai, sorgeix la necessitat d'una acció coordinada amb els diferents agents socials que actuen en una zona. Cal compartir objectius i significats entre els diferents professionals per donar respostes als nous reptes. L'acció educativa dels nostres centres educatius ja no depèn només dels projectes interns sinó també dels projectes comuns amb l'entorn, de projectes fonamentats en el compromís, la participació i el diàleg.

El marc legal vigent ofereix una oportunitat de reconeixement i empara de les diferents actuacions que es realitzen i una possibilitat per a desenvolupar-ne de noves. L'avantprojecte de la Llei d'educació de Catalunya ¹fa una aposta decidida per proporcionar una educació de qualitat a tots els ciutadans, amb la necessària participació de tots els components de la comunitat educativa per aconseguir aquest objectiu tan necessari i tan ambiciós. I és en aquest marc on s'ubica, a Catalunya, el projecte de Comunitats d'aprenentatge².

El projecte de Comunitats d'aprenentatge que presentem vol ser una resposta a aquests reptes plantejats. Les Comunitats d'aprenentatge, algunes de les quals ja fa anys que estan en funcionament, són una bona opció d'entendre l'educació i la dinàmica dels centres educatius d'una manera més participativa, més oberta, més integrada i més global per proporcionar a tot l'alumnat altes expectatives d'èxit en tots els sentits.

¹ http://www.lleieducacio.cat/wsc_content/pics/mediabox/original/121733080511.pdf

² Elboj, C., Puigdelívol, I., Soler, M. y Valls, R. (2002). Comunidades de aprendizaje. Transformar la educación. Barcelona: Graó

Aquest document ha estat fruit d'un procés participatiu en el qual s'han implicat professionals del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, professionals del centre de recerca CREA de la Universitat de Barcelona i del Fòrum IDEA de la Universitat Autònoma de Barcelona, assessors i assessores, professorat, mares i pares i altres membres de la comunitat educativa de les comunitats d'aprenentatge de Catalunya.

2. DEFINICIÓ

Comunitats d'Aprenentatge és un model de centre participatiu obert a la comunitat, en el marc de l'escola inclusiva, per donar resposta de forma igualitària als reptes i necessitats que es plantegen en l'educació del segle XXI. És un projecte de transformació de centres educatius que es basa en l'aprenentatge dialògic i la participació de la comunitat per aconseguir un doble objectiu: l'èxit educatiu de tot l'alumnat i la millora de la convivència en els centres educatius. La transformació fa passes decisives cap a aquests objectius aplicant les teories i actuacions que la comunitat científica internacional ha demostrat que són les més efectives per aconseguir-ho. Es distingeix per un esforç comú de tota la comunitat per assolir la igualtat educativa de totes les noies i nois, partint del convenciment que totes i tots tenen dret a la millor educació i tenen capacitats per a aconseguir-la. Els seus principis inclusius es basen en la superació de la visió de la igualtat com homogeneitzadora, així com de la diversitat que no té en compte la igualtat. Les Comunitats d'Aprenentatge busquen la superació de les desigualtats socials i educatives des de la transformació del centre i del context social, en lloc d'adaptar l'ensenyament a aquells grups culturals marginats o amb risc d'exclusió social.

El treball endegat des de la Subdirecció General de Llengües i Entorn del Departament d'Ensenyament amb la col·laboració del CREA de la Universitat de Barcelona i del Fòrum IDEA de la Universitat Autònoma de Barcelona suposa una reflexió i acompanyament en aquesta transformació.

Principis que guien l'acció

El concepte d'aprenentatge en què es basen les Comunitats d'aprenentatge és l'aprenentatge dialògic, que es basa en una concepció comunicativa de les ciències socials, abarçant nombroses

disciplines (filosofia, feminisme, psicologia, pedagogia, economia, sociologia). Per la generació de l'aprenentatge dialògic s'han de donar els següents principis:

- 1) **Diàleg igualitari** en què les diferents aportacions són considerades en funció de la validesa dels arguments i no des de criteris com la imposició d'un saber culturalment hegemònic a través de la relació autoritària i jeràrquica en què el professor o la professora determinen el que és necessari aprendre i marquen tant els continguts com els ritmes d'aprenentatge.
- 2) **La intel·ligència cultural** és un concepte més ampli d'intel·ligència que els habitualment utilitzats, no es redueix a la dimensió cognitiva basada en l'acció teleològica, sinó que contempla la pluralitat de dimensions de la interacció humana. Engloba la intel·ligència acadèmica i pràctica, i les demés capacitats de llenguatge i acció dels éssers humans que fan possible arribar a acords en els diferents àmbits socials.
- 3) L'aprenentatge dialògic **transforma** les relacions entre la gent i el seu entorn. La transformació de totes les interaccions de l'entorn de l'alumnat, a través de la participació activa, afavoreix els aprenentatges.
- 4) **La dimensió instrumental** no s'obvia ni es contraposa a la dialògica. L'aprenentatge dialògic abarca tots els aspectes que s'acorden aprendre. Així doncs, inclou la part instrumental que es veu insatisfeta i aprofunditza des de la crítica a la colonització tecnocràtica de l'aprenentatge.
- 5) Per tal de superar la colonització del mercat i la colonització burocràtica i evitar que s'imposi una lògica utilitarista que es reafirma a sí mateixa sense considerar les identitats individuals que tots i totes posseïm, s'ha de potenciar un aprenentatge que possibiliti una interacció entre persones –dirigida per elles mateixes- por d'aquesta manera **crear sentit** per a cada un i una de nosaltres.
- 6) **La solidaritat** com expressió de la democratització dels diferents contextos socials i la lluita contra l'exclusió que es deriva de la dualització social és l'única base en què es pot fonamentar un aprenentatge igualitari i dialògic.

- 7) **La igualtat de diferències** és contrària al principi de diversitat que relega la igualtat i que ha recollit algunes reformes educatives. La cultura de la diferència que oblida la igualtat porta a que, en una situació de desigualtat, es reforci com a divers el que és exclusor, a l'adaptar sense transformar, amb la qual cosa crea, en moltes ocasions, majors desigualtats.

L'aplicació de l'aprenentatge dialògic, per tant, contribueix a la superació de: 1) les jerarquies inhibidores del diàleg, 2) les expectatives negatives, 3) les resistències a la transformació, 4) el fracàs escolar, 5) la violència, 6) la insolidaritat i 7) les discriminacions racistes i sexistes.

3. OBJECTIUS

Les Comunitats d'Aprenentatge tenen com a **missió** l'èxit educatiu i la convivència i això comporta aconseguir els següents objectius:

1. **Aconseguir l'èxit de resultats per a tothom**, millorant l'aprenentatge de tot l'alumnat, amb atenció especial per als qui per raons de desigualtat tenen nivells molt elevats de fracàs i abandonament escolar.
2. Millorar la convivència a través de la **prevenció dialògica dels conflictes**.
3. Garantir la **participació, corresponsabilització i implicació de tota la comunitat** com a base de transformació social, educativa i cultural d'un centre educatiu i del seu entorn mitjançant el diàleg igualitari i una educació participativa de la comunitat.
4. **Impulsar l'excel·lència i equitat**, amb un model de centre inclusor basat en la igualtat de possibilitats, entesa com *el donar més al qui més ho necessita a fi de no excloure ningú*.
5. **Potenciar el diàleg igualitari entre tots els agents educatius com a valor de millora educativa**.
6. Garantir que el **centre educatiu estigui obert al territori**, i participi en la promoció del treball i l'aprenentatge en xarxa.

4. ALGUNES ACTUACIONS SIGNIFICATIVES DE LES COMUNITATS D'APRENTATGE

Les Comunitats d'aprenentatge es caracteritzen per la implicació de tota la comunitat a través de les comissions mixtes de treball i de la comissió gestora i per l'obertura de l'escola i les aules a la participació dels familiars i voluntaris. Entre les actuacions educatives més significatives de les comunitats d'aprenentatge, destaquem: els grups interactius, la formació de familiars, la prevenció dialògica de conflictes, les tertúlies literàries dialògiques, la biblioteca tutoritzada, etc.

- **Els grups interactius** són una forma de concretar l'aprenentatge dialògic a l'aula amb l'objectiu de no segregar mai i no realitzar cap tipus d'itinerari ni adaptació curricular fora de l'aula. Per això, entren a ajudar al professor o professora diverses persones adultes (altres professionals, voluntariat, familiars, etc.) per accelerar l'aprenentatge de l'alumnat i potenciar la solidaritat. Totes les persones que formen part de l'entorn de l'alumne l'influencien en el seu aprenentatge tant a casa, com a l'escola, participant com a voluntari/a i en les comissions mixtes de treball. Aquestes persones, en els grups interactius, aporten la seva diversitat de coneixements i experiències mentre fomenten l'aprenentatge entre iguals. Amb tot, s'aconsegueixen en una mateixa dinàmica tant l'acceleració dels aprenentatges instrumentals com el foment de la solidaritat.
- **La formació de familiars** incideix significativament en l'aprenentatge dels seus fills i filles. Les Comunitats d'aprenentatge es caracteritzen per obrir les possibilitats formatives no només al professorat i l'alumnat sinó també als seus familiars. D'aquesta manera s'aconsegueix, a més d'afavorir la formació demanada pels familiars, avançar cap a la coordinació amb les famílies, un dels aspectes on es posa més èmfasi des de les Comunitats d'Aprenentatge. Alguns exemples d'aquestes formacions són informàtica, català, castellà, anglès, alfabetització o tertúlies literàries dialògiques³.

³ Es pot trobar més informació sobre aquesta experiència a la pàgina web:
<http://www.facepa.org/PDF/ES/manualtld.pdf>

- A través de les Comunitats d'Aprenentatge s'està implementant el **model dialògic de prevenció de conflictes** des del qual s'implica tota la comunitat educativa: alumnat, professorat, familiars, voluntariat i altres professionals, que consensuen normes comunes que regulen la convivència i eviten qualsevol tipus d'agressió, en ser rebutjada per tota la comunitat.
- Les Comunitats d'Aprenentatge estan desenvolupant pràctiques de **lectura dialògica** a través d'activitats com les **tertúlies literàries dialògiques, biblioteques tutoritzades** o grups interactius, que estan accelerant l'aprenentatge de la lectura a la vegada que el doten de sentit. A les Comunitats d'Aprenentatge s'organitzen tertúlies literàries dialògiques per la formació del professorat, de l'alumnat i també pels familiars i altres agents. A partir d'un text literari es llegeixen les pàgines acordades a casa i a la tertúlia es dialoga sobre el que s'ha llegit. El diàleg gira en torn als paràgrafs que les persones han triat prèviament per comentar i sobre les interpretacions, reflexions, etc. que cadascú fa. El criteri bàsic de selecció de textos és que sigui considerat un clàssic universal, ja que contribueixen millor a l'aprenentatge i facilita treballar a fons el tema dels valors i de la reflexió sobre els conflictes.

5. ANTECEDENTS, ABAST I ESTAT ACTUAL DE LES COMUNITATS D'APRENTATGE

La primera Comunitat d'Aprenentatge va sorgir el 1978 en el centre d'educació de persones adultes de "La Verneda-Sant Martí". Al llarg de diversos anys, el Centre Especial de Recerca en Teories i Pràctiques Superadores de Desigualtats CREA de la Universitat de Barcelona va investigar com desenvolupar aquesta perspectiva d'èxit educatiu per a totes i tots en l'educació infantil, primària i secundària. Aquest projecte, basat en l'experiència d'aprenentatge dialògic en Educació d'Adults de La Verneda als anys 70 s'inspira també, en la seva aplicació a l'ensenyament obligatori, en investigacions i pràctiques que han mostrat ja la seva eficàcia fora del nostre país. Fonamentalment els projectes *School Development Program*, desenvolupat per Comer de la Universitat de Yale i que a l'actualitat abasta més de 800 centres; el projecte *Accelerated Schools*, promogut per Henry Levin a la Universitat d'Stanford, que actualment

compta amb més de 1000 centres; i el projecte Succes for All promogut per Robert Slavin, de la Universitat de John Hopkins, que comprèn a l'actualitat quasi 2000 centres. Projectes posteriors que han desenvolupat l'escola inclusiva, com els d'Stainback (USA), Porter (Canadà) o de caràcter internacional com els dirigits per Ainscow (UK) per encàrrec de la UNESCO i l'experiència de les Escoles Democràtiques promoguda per Michael Apple de la Universitat de Wisconsin, han confirmat l'important paper de la comunitat en l'èxit i la comprensivitat de l'escola i han tingut també influència en el model de Comunitats d'Aprenentatge. Totes aquestes pràctiques, degut a la seva extensió, han pogut ser avaluades amb suficient fiabilitat i han demostrat la validesa dels resultats obtinguts.

La primera administració educativa interessada en aplicar aquest projecte va ser la del Govern Basc. L'any 1995 sorgien els tres primers centres a Euskadi, tots tres de primària. En aquests moments però, el projecte rep suport institucional dels governs de les comunitats del País Basc, Catalunya, Aragó, Castella La Manxa, Andalusia i Extremadura.

Del projecte en deriven recerques d'impacte mundial⁴ que tenen com a objectiu continuar la línia de recerca de teories i pràctiques que milloren l'èxit educatiu i estan superant les desigualtats socials. Tota aquesta recerca feta sobre Comunitats d'Aprenentatge ha estat publicada tant per revistes científiques com de divulgació a Catalunya, a l'Estat i a nivell internacional, a més del ressò que n'han fet els medis de comunicació. Alhora, al llarg de l'última dècada s'han realitzat diferents jornades i congressos sobre les Comunitats d'Aprenentatge, entre els que cal destacar el congrés celebrat a Bilbao el febrer del 2008, on es van aplegar més de 1.200 persones. En aquest congrés es va presentar el Programa de Comunitats d'Aprenentatge per part del Govern Basc i el Pla d'Extensió d'aquestes comunitats al País Basc⁵.

A Catalunya, el Departament d'Educació, en el marc del Pla per la Llengua i la Cohesió Social⁶, promou les Comunitats d'Aprenentatge, des del curs 2004-2005, amb el convenciment de que l'èxit educatiu per a tot l'alumnat sols es pot aconseguir mitjançant una acció

⁴ INCLUD-ED. Strategies for inclusion and social cohesion from education in Europe. INTEGRATED PROJECT Priority 7 of Sixth Framework Programme. (2006- 2011).

⁵ http://www.jardunaldiak.net/index_es_1.html

⁶ Pla per a la Llengua i la Cohesió Social i Annexos al Pla: <http://www.xtec.cat/lic/documents.htm>

educativa compartida per tota la comunitat educativa i els diferents agents educatius de l'entorn.

Les actuacions que des del Servei d'Escola i Entorn del Departament d'Ensenyament s'estan duent a terme per promoure les Comunitats d'Aprenentatge a Catalunya són les següents:

- **Jornades formatives inici de curs:** es tracta d'unes jornades formatives dirigides principalment als mestres nous que s'incorporen a un centre que s'està transformant en una Comunitat d'Aprenentatge i no coneixen el projecte. Aquestes jornades tenen una durada de 15 hores i s'expliquen les bases teòriques del projecte així com les actuacions d'èxit que la comunitat científica internacional ha demostrat que són les més efectives per assolir els objectius del projecte: aconseguir l'èxit educatiu de tot l'alumnat i millorar la convivència.
- Xerrades de primer contacte: es tracta de xerrades on els centres educatius, zona educativa, etc. que ho sol·liciten tenen l'oportunitat de conèixer el projecte.
- Formacions a través dels PFZ⁷:
 - **Sensibilització per construir una comunitat d'aprenentatge:** es tracta d'una formació de 30 hores presencials de formació + 10 hores no presencials dirigides a tot el claustre d'un centre educatiu (poden incorporar-se altres persones de la comunitat educativa) on s'expliquen les bases teòriques del projecte per sensibilitzar als professionals sobre el projecte. Al final de cada sensibilització, el claustre ha de decidir si vol transformar el centre on treballa en una comunitat d'aprenentatge o no vol fer-ho.
 - **Dinàmiques de transformació per construir una comunitat l'aprenentatge:** es tracta d'una formació de 15 hores presencials + 15 hores no presencials on s'assessora i acompanya al centre educatiu que ha decidit transformar-se en una comunitat d'aprenentatge. El CATR consisteix en assessorar al centre en la constitució oficial del mateix en una comunitat d'aprenentatge i en començar a posar en marxa les actuacions d'èxit que es proposen des de les comunitats d'aprenentatge.

⁷ En els PFZ, les formacions tenen les següents tipologies: CASE per la Sensibilització per construir una comunitat d'aprenentatge, CATR, Dinàmiques de transformació per construir una comunitat d'aprenentatge i CACO, Consolidació de les dinàmiques de transformació per construir una comunitat d'aprenentatge.

- **Consolidació de les dinàmiques de transformació per construir una comunitat d'aprenentatge):** es tracta d'una formació de 15h presencials + 15 hores no presencials en les que el centre rep un "assessorament a la carta" (en funció del moment i de les passes cap a la transformació del centre que s'hagin fet) per ajudar a consolidar el procés.
- **Tertúlies virtuals pedagògiques:** El curs 2007/2008 es va iniciar una modalitat de formació pensada per als centres que ja han consolidat la Comunitat d'Aprenentatge: es tracta de les tertúlies pedagògiques, una modalitat formativa que permet aprofundir amb el model educatiu de Comunitats d'Aprenentatge, reflexionant, dialogant i aprenent a través de la xarxa. A partir de la lectura d'un llibre teòric on es recullen els principis teòrics i científics de les Comunitats d'Aprenentatge, els i les participants fan aportacions mitjançant un fòrum telemàtic i un cop acabada la lectura de cada llibre es fa una sessió final presencial.
- **Jornada final de curs sobre Comunitats d'Aprenentatge:** es tracta d'una jornada de 5 hores de durada que ens ha de servir per aprofundir sobre les bases teòriques del projecte i per impulsar i enfortir les experiències i actuacions que les comunitats d'aprenentatge estan duent a terme per aconseguir la millora de resultats acadèmics, l'èxit educatiu i la millora de la convivència. Aquesta jornada també ha de servir per potenciar la coordinació i l'intercanvi entre els diferents centres de Catalunya que s'han transformat en una Comunitat d'Aprenentatge.

Després de tota la tasca realitzada fins a aquests moments, en el curs 2010/2011 hi ha 31 centres que funcionen com a Comunitats d'Aprenentatge a Catalunya, dels quals 4 són Escoles Bressol, 1 és una escola de Formació de Persones adultes, 2 són Instituts de Secundària i els altres 24 són Escoles de Primària. Aquests són:

- E.B. Cappont (Lleida),
- E.B. El Gegant del Pi (Lleida),
- E.B. L'Esquitx (Terrassa),
- E.B. Pardinyes (Lleida),
- ESCOLA Amistat (Figueres),
- ESCOLA Àngel Guimerà (El Vendrell),

- ESCOLA Can Besora (Mollet del Vallès),
- ESCOLA Doctor Alberich i Cases (Reus),
- ESCOLA Doctor Fleming (Viladecans),
- ESCOLA El Calderí (Caldes de Montbui),
- ESCOLA El Cim (Teià),
- ESCOLA El Lledoner (Granollers),
- ESCOLA Els Quatre Vents (Canovelles),
- ESCOLA Elisenda de Montcada (Barcelona),
- ESCOLA Germanes Bartomeu (Mataró),
- ESCOLA Joaquim Ruyra (L'Hospitalet de Llobregat),
- ESCOLA Joan XXIII (Lleida),
- ESCOLA Joan Maragall (Rubí),
- ESCOLA La Mercè (Tortosa),
- ESCOLA Mare de Déu de Montserrat (Terrassa),
- ESCOLA Marta Mata (El Vendrell),
- ESCOLA Pardinyes (Lleida),
- ESCOLA Pare Ignasi Puig (Manresa),
- ESCOLA Salvador Vinyals i Galí (Terrassa),
- ESCOLA Tanit (Santa Coloma de Gramenet),
- ESCOLA Valldaura (Manresa),
- ESCOLA Vallgarriga (Sant Miquel de Fluvià),
- ESCOLA Vila Parieta (Parets del Vallès),
- INSTITUT Les Termes (Sabadell)
- INSTITUT Serra de Miramar (Valls) i
- AFA La Verneda-Sant Martí (Barcelona).

6. PROCÉS DE TRANSFORMACIÓ D'UN CENTRE EDUCATIU EN UNA COMUNITAT D'APRENTATGE

El procés de transformació d'un centre educatiu en una Comunitat d'Aprenentatge implica un procés de reflexió profund per part de la comunitat educativa, sobre la situació del centre respecte del territori on està ubicat, sobre el model d'igualtat d'oportunitats vigent, sobre el model de societat on vivim, sobre els factors que estimulen l'aprenentatge. El procés implica un camí conjunt de reflexió i debat sobre quina és l'escola que volem per als nostres fills i filles.

Sensibilització

En aquesta primera fase es realitza una formació intensiva sobre el marc sociològic en el qual s'ubica el projecte, s'explica i es discuteix sobre la societat de la informació, l'educació en aquest context i els factors que incideixen en l'aprenentatge de l'alumnat (fracàs escolar, factors d'èxit acadèmic, etc.). Posteriorment també es presenta i explica el projecte de comunitats d'aprenentatge, les seves bases teòriques, el seu marc metodològic i les fases de transformació que es duen a terme al centre educatiu. Al mateix temps es fan sessions de treball amb els diferents agents de la comunitat educativa.

L'objectiu a assolir en aquesta fase és:

- Oferir a la comunitat educativa del centre informació suficient sobre el projecte de Comunitats d'Aprenentatge, així com els arguments i les bases científiques que el sustenten per tal que la comunitat educativa pugui prendre la decisió d'iniciar o no la transformació del centre en una Comunitat d'Aprenentatge.

En aquesta formació ha de participar tot el claustre que, un cop finalitzat el curs, decidirà si vol que el centre es transformi en una Comunitat d'Aprenentatge.

Presca de decisions

En aquesta fase és on es pren la decisió de si es vol dur a terme el procés de transformació. Aquesta decisió l'han de prendre per consens o per majoria: el claustre del centre, l'equip directiu, el

Consell Escolar, l'assemblea de familiars, entitats i agents socials de la comunitat i l'Administració educativa.

L'objectiu a assolir en aquesta fase és:

- Decidir l'inici o no del projecte en base al compromís adquirit per tota la comunitat a través d'una votació, si s'escau, de tota la comunitat educativa.

Somni

Aquesta fase se centra exclusivament en la il·lusió de l'alumnat, professorat, famílies i altres agents socials de l'entorn sobre el seu model de centre educatiu. Per sectors, alumnat, claustre i famílies i altres agents realitzen el seu somni. Posteriorment es busca arribar a un consens per part de tots aquests col·lectius a través d'una comissió específica sobre el nou tipus de centre que se somia, sota el criteri "que l'aprenentatge que volem per als nostres fills i filles sigui l'aprenentatge que volem per a tothom". Per a això, es realitzen diferents activitats simultànies per recollir els somnis del conjunt de la comunitat educativa. Aquestes activitats variaran segons els centres. Es pot realitzar un plenari, posar una bústia perquè les famílies i l'alumnat introdueixin els seus somnis, realitzar dinàmiques de grup amb l'alumnat a les aules, obrir un blog a Internet per penjar-los, etc. Finalment, és recomanable dedicar un dia no laborable per realitzar una festa i posar en comú, en un context lúdic, tots els somnis que s'han generat.

Els objectius a assolir en aquesta fase són:

- Repensar entre tots els agents socials el tipus de centre on els agradaria treballar, i portar els seus fills i filles.
- "Repensar l'educació" col·lectivament: pot incidir en el PEC.
- Posar en marxa un procés creatiu i participatiu de recollida dels somnis de tots els col·lectius implicats: alumnat, professorat, famílies, administració,...

Aquest procés acostuma a acabar en una festa, anomenada, festa del somni on s'exposen de forma gràfica i festiva els treballs realitzats.

Selecció de prioritats i planificació

En aquesta fase, els somnis expressats en la fase anterior s'han de convertir en propostes d'acció projectades en el temps. Per fer-ho possible, s'han de dur a terme unes sessions sistematitzades de

treball. En primer lloc, una anàlisi i una categorització dels somnis expressats segons grans àmbits o temes. De forma paral·lela, una altra anàlisi descriptiva de la realitat del centre educatiu i del seu entorn: espais i infraestructura del centre, horari lectiu i extraescolars, serveis i equipaments del barri, institucions i agents socials de l'entorn, etc. Finalment, una vegada s'han expressat els desigs sobre el model de centre educatiu i s'ha recollit tota la informació sobre la realitat actual del centre i del seu entorn, el conjunt del claustre i de les famílies pot plantejar-se què fer i com fer-ho. Per a això, poden realitzar-se sessions de treball per seleccionar les prioritats d'acció a curt, mig i llarg termini, elaborar els projectes segons les prioritats i, finalment, crear i planificar les comissions mixtes de treball.

Els objectius a assolir en aquesta fase són:

- Conèixer i analitzar les necessitats del centre i de l'entorn.
- Conèixer i analitzar els somnis-desitjos expressats per la comunitat.
- Establir les prioritats dels somnis en funció dels recursos actuals i del potencial en un futur immediat.

Tot aquest procés es realitza a partir del buidat de la informació recollida en el procés de somni i de l'anàlisi i prioritització dels somnis (demandes-necessitats) en funció dels recursos de manera consensuada. A continuació es procedeix a la categorització temàtica del material (inici de les comissions mixtes de treball), seguit d'un procés de debat per validar els somnis i les propostes d'actuació.

La creació de les comissions mixtes de treball coincideix, en general amb la delimitació d'àrees temàtiques de treball sorgides de les demandes expressades en la fase del somni i a partir de les quals diferents membres de la comunitat (professorat, famílies, voluntaris externs,...) organitzaran un seguit de projectes amb la finalitat d'aconseguir el somni (per exemple: aprenentatges, biblioteca tutoritzada, voluntariat, formació de familiars, ampliació de l'horari...).

Planificació

En aquesta fase les comissions mixtes de treball despleguen els seus objectius, prioritzen les seves actuacions i es constitueixen en els òrgans de treball decisoris del centre. Així s'aconsegueix un dels objectius centrals del projecte que consisteix en radicalitzar la democràcia de manera que les decisions siguin preses per totes les persones afectades.

Els objectius a assolir en aquesta fase són:

- Crear comissions mixtes de treball encarregades de portar a terme el pla d'acció creat per a cada prioritat.
- Buscar, organitzar i formar el voluntariat.
- Organitzar i planificar els grups interactius.
- Crear la comissió gestora que té un caràcter executiu.
- Convocar i celebrar plenaris de 'passar comptes'.

Consolidació

En aquesta fase es busca garantir la continuïtat del projecte de Comunitat d'Aprenentatge, assolir les transformacions ja iniciades i aprofundir en temes concrets. S'haurà de plantejar l'acollida i formació del professorat i familiars nous, fer un seguiment del progrés i plantejar l'avaluació de diferents àmbits del centre (resultats educatius, impacte amb les famílies i amb l'entorn,...) per fer propostes de millora. En aquesta fase la formació es personalitza molt a les necessitats específiques de cada centre i pot ser molt variada (grups interactius, aprenentatge dialògic, participació, comunicació,...).

Els objectius que cal assolir en aquesta fase són:

- Assumir els reptes nous (formació i recerca).
- Resoldre els possibles conflictes apareguts durant el procés inicial (formació i seguiment).
- Iniciar un procés d'avaluació interna.

Quadre de síntesi del procés i fases

Procés	Fases	Objectius
	Presa de contacte	Iniciar una primera aproximació als objectius del centre, les seves necessitats, i determinar, si s'escau, possible calendari de sessions per a la sensibilització
Posada en funcionament 1r curs	Sensibilització (fase-1)	Explicar què és una comunitat d'aprenentatge
	formació	<ul style="list-style-type: none">Conèixer les grans línies del projecteAnalitzar el context socialExplicar les bases teòriques i les actuacions d'èxitAnalitzar els dubtes, preocupacions i neguits expressats
	presa de decisions	<ul style="list-style-type: none">Decidir l'inici o no del projecte en base al compromís adquirit per tota la comunitat
	Transformació (fase-2)	Inici del procés de canvi en les estructures organitzatives i d'aprenentatge del centre
	somni	<ul style="list-style-type: none">Repensar entre tots els agents socials el centre on els hi agradaria treballar, i portar als seus fills i fillesRepensar l'educació col·lectivament
	selecció de prioritats	<ul style="list-style-type: none">Conèixer els somnis-desitjos, analitzar-los i categoritzar-losContrastar els somnis amb la realitat del centre i de l'entornEstablir les prioritats dels somnis en funció dels recursos actuals i del potencial en un futur immediat
	planificació	<ul style="list-style-type: none">Crear comissions mixtes de treball encarregades de portar a terme el pla d'acció creat per a cada prioritat. Crear la comissió gestoraOrganitzar i planificar el curs en funció dels somnis i les prioritats establertesBuscar, organitzar i formar el voluntariat

Procés	Fases	Objectius
	Consolidació	Iniciar una primera aproximació als objectius del centre, les seves necessitats, i determinar, si s'escau, possible calendari de sessions per a la sensibilització
Consolidació 2n curs	formació	Formar-se per millorar: <ul style="list-style-type: none">▪ Dissenyar un programa per a la Formació de famílies i voluntaris.▪ Formació sol.licitada per les comissions de treball en funció dels requeriments del procés i formació de tota la comunitat d'aprenentatge en nuclis d'interès concrets Formació del professorat nou.▪ Acollida i formació de les noves famílies
	investigació	Innovar per millorar: <ul style="list-style-type: none">▪ Recollida d'índicis generats durant tot el procés de canvi▪ Anàlisi de la informació
	avaluació	Avaluar per millorar: <ul style="list-style-type: none">▪ Avaluació del projecte i els seus resultats per prendre decisions que el millorin i en la que participen totes les persones implicades en el mateix

7. AVALUACIÓ

El procés de transformació d'un centre en una Comunitat d'Aprenentatge és un procés que inicia amb una presa de decisió que manifesta aquesta voluntat i amb la d'anar incorporant en el centre tot un seguit de canvis i transformacions que permetran assolir els objectius principals de les Comunitats d'Aprenentatge: l'èxit educatiu de l'alumnat i la millora de la convivència. Una eina avaluativa ha de permetre valorar l'èxit educatiu de l'alumnat i en aquest cas, veure com els canvis organitzatius del centre incideixen en aquest èxit educatiu. A continuació, mostrem els indicadors d'avaluació per a cada objectiu del projecte:

Objectiu 1: Aconseguir l'èxit de resultats per a tothom, plantejant altes expectatives d'aprenentatge de tot l'alumnat, amb atenció especial per als qui per raons de desigualtat tenen un alt risc de fracàs i abandonament escolar.

- Resultats acadèmics de les proves objectives (competències bàsiques i avaluacions del propi centre) per àrees (especialment les instrumentals) i per curs.
- Alumnes que promocionen a Secundària havent assolit els objectius curriculars de l'educació primària.
- % Alumnes que obtenen el graduat en ESO.
- Alumnes que promocionen a Batxillerat o a Cicles Formatius havent assolit els objectius curriculars de l'educació secundària obligatòria.
- Alumnes que promocionen a estudis superiors.
- Nivell d'absentisme.
- % Alumnes que abandonen en el pas de primària a secundària.
- N° de matriculacions al centre: total i per cursos.
- % Alumnes nous.
- % Matrícula viva.

Objectiu 2: Millorar la convivència a través de la prevenció dialògica de conflictes.

- Nivell de conflictivitat a la Comunitat Educativa.
- N° de faltes lleus i greus a Primària.
- N° d'expedients oberts a Secundària.
- Elaboració participativa de les normes del centre.
- Dur a terme el "model comunitari de resolució de conflictes" per elaborar i consensuar les normes del centre.

Objectiu 3: Impulsar l'excel·lència i equitat, amb un model de centre inclusor basat en la igualtat de possibilitats, entesa com el donar més al qui més ho necessita a fi de no excloure a ningú.

- Incorporació de l'Aprenentatge Dialògic en el projecte educatiu i en la dinàmica del centre, a les aules i en totes les activitats que es desenvolupen en el centre.
- Organització de les aules en grups interactius.
- Organització i funcionament de Tertúlies literàries dialògiques.
- Organització i ús de la Biblioteca tutoritzada.
- Acolliment i distribució de l'alumnat.
- Altres pràctiques.

Objectiu 4: Garantir la participació, corresponsabilització i implicació de tota la comunitat com a base de transformació social, educativa i cultural d'un centre educatiu i del seu entorn mitjançant el diàleg igualitari.

- Nivell de participació de la Comunitat:
 - A les comissions mixtes.
 - Als grups interactius.
 - A la Comissió Gestora.
 - Al Plenari.
 - A altres espais i activitats (formació de familiars, etc.)
 - A les reunions ordinàries de l'escola.

Objectiu 5: Potenciar la formació de tots els agents com a valor de millora educativa.

- Tertúlies Pedagògiques Virtuals de les Comunitats d'Aprenentatge.
- Cursos de formació relacionats amb Comunitats d'Aprenentatge.
- Altres cursos de formació.

- Participació en les Jornades, Congressos, etc. relacionats amb les Comunitats d'Aprenentatge.
- Participació en altres Jornades, Congressos, etc.
- Formació i participació de familiars.

Objectiu 6: Garantir que el centre educatiu estigui obert al territori i participi en la promoció del treball i en l'aprenentatge en xarxa.

- Transformacions assolides al centre i a l'entorn.
- Horari d'obertura del centre i possibilitats de formació per l'alumnat en horari no lectiu.
- Participació de l'alumnat en activitats extraescolars organitzades pel centre.
- Participació de l'alumnat en activitats complementàries (sortides, excursions, etc.)
- Participació de l'alumnat en casals d'estiu.
- Participació de l'alumnat en associacions, entitats, esplais, caus, etc infantils/juvenils.
- Xarxes establertes amb les entitats del barri, municipi o població.
- Projecte del centre i del projecte:
 - Web, cartells, documents, etc.
 - Nombre de visites que reb el centre.
 - Assessoraments i formacions a altres centres per part d'alguna persona de la comunitat.
 - Xerrades sobre l'experiència del centre com a Comunitat d'Aprenentatge a Congressos,
 - Jornades, etc.
 - Participació en el PEE del territori (en el cas que hi hagi)

- N^o d'estudiants aollits o d'equips que fan recerca sobre diferents aspectes del projecte.
- Reconeixements:
 - Premis atorgats i/o reconeixements.
 - Articles publicats o difusió en premsa.

8. BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica

- Aubert, A.; Flecha, A.; Garcia, C.; Flecha, R. & Racionero, S. (2009). *Aprendizaje dialógico en la sociedad de la información*. Barcelona: Hipatia.
- Aubert, A.; Duque, E.; Fisas, M. & Valls, R. (2004). *Dialogar y transformar. Pedagogía crítica del siglo XXI*. Barcelona: Graó
- De Botton, L.; Puigvert, L. & Taleb, F. (2004). *El velo elegido*. Barcelona: El Roure Ciència
- Duque, E. (2006). *Aprendiendo para el amor o para la violencia. Las relaciones en las discotecas*. Barcelona: El Roure Ciència
- Elboj, C.; Puigdemívol, I.; Soler, M. & Valls, R. (2002). *Comunidades de aprendizaje. Transformar la educación*. Barcelona: Graó
- Flecha, R. (1997). *Compartiendo palabras. El aprendizaje de las personas adultas a través del diálogo*. Barcelona: Paidós
- Flecha, R.; Gómez, J. & Puigvert, L. (2001). *Teoría sociológica contemporánea*. Barcelona: Paidós
- Freire, P. (1997). *A la sombra de este árbol*. Barcelona: El Roure Ciència
- Gómez, J. (2004). *El amor en la sociedad del riesgo. Una tentativa educativa*. Barcelona: El Roure

- Puigvert, L. (2001). *Las otras mujeres*. Barcelona: El Roure
- Soler, M. (2003). "Lectura dialògica. La Comunidad como entorno alfabetizador" a Soler, M. & Teberosky, A. (comp). *Contextos de Alfabetización inicial*, pp.47-63. Barcelona: Horsori
- Touraine, A.; Wieviorka, M.; Flecha, R. y otras colaboraciones. (2004). *Conocimiento e identidad. Voces de grupos culturales en la investigación social*. Barcelona: El Roure Ciència
- Vigotsky, L. (1979). *El desarrollo de los procesos psicológicos superiores*. Barcelona: Crítica

Monogràfics i articles

- Aubert, A. (coord). (2004). "Innovación educativa. Comunidades de aprendizaje". Monográfico en Aula de Innovación Educativa, n° 131, pp. 27-68. Barcelona: Graó
- Fòrum Idea. (2005). "Las comunidades de aprendizaje / Les comunitats d'aprenentatge" a Educar, n° 35. Departament de Pedagogia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona: UAB Serveis de Publicacions.
- Martínez, M. (coord.). (2005). "Las Comunidades de aprendizaje". *Monogràfic a Monogràfics Escuela*". Barcelona: Praxis
- Sánchez Aroca, M. (1999). "La Verneda Sant Martí: A school where people dare to dream". Harvard Educational Review, vol. 69, n°3. pp. 320-335. Cambridge: Harvard University.
- Soler, M. (coord.) (2004). "Educación Dialógica: La Escuela en España Hoy / Dialogic Education: Schools In Spain Today". Special Issue. Networks. An On-line Journal for Teacher Research, vol. 7, n°1. California: Gordon Wells.
- Valls, R. (coord.). (2004). "Prácticas contra la exclusión". Monográfico en Cuadernos de Pedagogía, n° 34,1, pp.57-92. Barcelona: Praxis

Pàgines webs d'interès

<http://www.xtec.cat/lic/centre/experiencies.htm>

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Secretaria de Polítiques Educatives
Subdirecció General de Llengües i Entorn
Servei d'Escola i Entorn

<http://www.comunidadesdeaprendizaje.net>

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Secretaria de Polítiques Educatives
Subdirecció General de Llengües i Entorn
Servei d'Escola i Entorn

9. ANNEX: Instruments d'avaluació

Objectiu 1: Aconseguir l'èxit de resultats per a tothom, plantejant altes expectatives d'aprenentatge de tot l'alumnat, amb atenció especial per als qui per raons de desigualtat tenen un alt risc de fracàs i abandonament escolar

Blocs	Indicadors	Eines
Resultats i èxits acadèmics	<p>Resultats acadèmics de les proves objectives per àrees i per curs (competències bàsiques i avaluacions del propi centre)</p> <p>Alumnes que promocionen a Secundària havent assolit els objectius curriculars de l'educació primària</p> <p>% Alumnes que obtenen el graduat en ESO</p> <p>Alumnes que promocionen a Batxillerat o a Cicles Formatius havent assolit els objectius curriculars de l'educació secundària obligatòria</p> <p>Alumnes que promocionen a estudis superiors</p>	<p>Avaluarem aquest aspecte a partir dels resultats acadèmics de les competències bàsiques del Departament d'Educació (Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu) i dels resultats acadèmics de les avaluacions dels centres. El centre pot proporcionar totes aquestes dades. Per a que les dades fossin significatives hauriem de tenir paràmetres de comparació: dades dels 5 cursos anteriors a la transformació de l'escola en una Comunitat d'Aprenentatge, dades de tot Catalunya, però sobretot dades de centres educatius d'un entorn sociocultural comparable al de la Comunitat d'Aprenentatge.</p>
Absentisme	Nivell d'absentisme	<p>Avaluarem aquest aspecte a partir de les eines de control del propi centre i de les dades que ens proporcionin les centres de secundària on es matriculen els alumnes.</p>
Abandonament escolar	% d'alumnes que abandonen en el pas de primària a secundària	
Evolució de la matrícula	<p>Nº de matriculacions al centre: total i per cursos</p> <p>% d'alumnes nous</p> <p>% de matrícula viva</p>	<p>Avaluarem aquest aspecte a partir de les dades que ens proporcionin el mateix centre.</p>

Observacions:

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors en el moment en que el centre decideix fer la transformació i al cap de 5 anys per poder observar l'evolució del propi centre.

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors des de 5 anys abans que el centre decideix fer la transformació per observar quina evolució portava el centre i com remonta.

Ens interessa tenir dades que ens permetin fer una comparativa amb les dades generals de la Comunitat Autònoma per poder comparar les C.A amb altres centres de la zona o de la Comunitat Autònoma.

Objectiu 2: Millorar la convivència a través de la prevenció dialògica de conflictes

Blocs	Indicadors	Eines
Conflictitat	Nivell de conflictivitat a la Comunitat Educativa: * N ^a de faltes lleus i greus a Primària * Obertura d'expedients a Secundària	Avaluarem aquest aspecte a partir de les eines de control del propi centre (registre de les faltes lleus i greus a primària i de l'obertura d'expedients a secundària) i d'un qüestionari on es faran les següents preguntes: * Quin nivell de conflictivitat perceps en el teu centre? (molt-bastant-poc-gens) * Els grups interactius i les tertúlies dialògiques contribueixen a disminuir els conflictes a l'aula. (moltbastant-poc-gens) * L'organització horitzontal de les Comunitats d'Aprenentatge (comissions mixtes, gestora, plenari,...) contribueix a disminuir els conflictes entre els membres de la comunitat. (molt-bastant-poc-gens)
	Dur a terme el "model comunitari de resolució de conflictes" per elaborar i consensuar les normes del centre Elaboració participativa de les normes del centre	* Heu posat en marxa el "model comunitari de resolució de conflictes" per elaborar i consensuar les normes del centre? (si-no) * Quantes normes heu arribat a consensuar? En quins àmbits? Quines normes? * La teva experiència t'indica que el consens de les normes fa que les persones de la comunitat la interioritzin millor i, per tant, la defensin i vetllin per al seu compliment? (molt-bastant-poc-gens)

* Us recomanem que formuleu les preguntes amb un altre llenguatge quan aquestes vagin dirigides als familiars i/o alumnat

Observacions:

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors en el moment en que el centre decideix fer la transformació i al cap de 5 anys per poder observar l'evolució del propi centre.

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors des de 5 anys abans que el centre decideix fer la transformació per observar quina evolució portava el centre i com remonta.

Ens interessa tenir dades que ens permetin fer una comparativa amb les dades generals de la Comunitat Autònoma per poder comparar les C.A amb altres centres de la zona o de la Comunitat Autònoma.

Objectiu 3: Impulsar l'excel·lència i equitat, amb un model de centre inclusor basat en la igualtat de possibilitats, entesa com *el donar més al qui més ho necessita a fi de no excloure a ningú*

Blocs	Indicadors	Eines
		Avaluarem aquest aspecte a partir dels documents que ens proporcioni el propi centre (PCC, PEE, actes, memòries, etc.) i d'un qüestionari on es faran les següents preguntes:
Pràctiques inclusives i excloents	Incorporació de l'Aprenentatge Dialògic en el projecte educatiu i en la dinàmica del centre (aula, comissions, activitats, etc.)	* Heu rebut formació sobre l' <i>Aprenentatge Dialògic</i> ? (si-no) * Heu anat incorporant l'Aprenentatge Dialògic com a metodologia a les activitats i dinàmiques del centre (grups interactius, tertúlies literàries dialògiques, comissions mixtes, etc.)? (molt-bastant-poc-gens)
	Organització de les aules en grups interactius	* En quants grups del centre es fan grups interactius? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge) * Quantes sessions de grups interactius fa cada grup-classe? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge) * En quines àrees o assignatures es fan grups interactius? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge) * Quin és/són el/els perfils dels voluntaris que entren a l'aula per fer grups interactius? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge)
	Organització i funcionament de les Tertúlies Literàries Dialògiques	* Feu Tertúlies Literàries Dialògiques en el vostre centre? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge) * A quants grups es fan les Tertúlies Literàries Dialògiques? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge) * Quins llibres heu llegit? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge)

Blocs	Indicadors	Eines
Pràctiques inclusives i excloents	Organització i ús de la Biblioteca tutoritzada	<ul style="list-style-type: none"> * Heu posat al vostre centre la biblioteca tutoritzada? (si-no), (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge) * En quin horari o horaris funciona? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge) * Quin perfil de voluntariat participa a la biblioteca tutoritzada? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge) * N° d'alumnes que van a la biblioteca tutoritzada. (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge) * Quines activitats es fan a la biblioteca tutoritzada? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge)
	Acolliment i distrució de l'alumnat	<ul style="list-style-type: none"> * S'acull a tot l'alumnat de l'àrea d'influència de l'escola, independentment de les seves capacitats (n.e.e)? * En cas que el personal de suport (mestres, vetlladors/es, etc.) faci el suport dins l'aula: aquest s'incorpora a la dinàmica de la classe fomentant la interacció de l'alumne o treballa separatament amb ell (n.e.e)? * S'ha derivat alumnat a altres centres (escoles d'educació especial)? En quin nombre i per quins motius? * En el vostre centre, feu agrupacions per nivells dels alumnes? (si-no), (evolució per anys-cursos) * Com es fan aquestes agrupacions, dins o fora de l'aula? (evolució per anys-cursos) * A quants grups afecten aquestes agrupacions? (evolució per anys-cursos) * A quins nivells afecten aquestes agrupacions? (evolució per anys-cursos) * A quines àrees afecten aquestes agrupacions? (evolució per anys-cursos) * El centre acull a tots els alumnes independentment de les seves capacitats/discapacitats? * Es treuen als alumnes de la classe en algun moment? Per quin motiu?
	Altres pràctiques	<ul style="list-style-type: none"> * Quines altres pràctiques porteu a terme en el vostre centre?

* Us recomanem que formuleu les preguntes amb un altre llenguatge quan aquestes vagin dirigides als familiars i/o alumnat

Observacions:

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors en el moment en que el centre decideix fer la transformació i al cap de 5 anys per poder observar l'evolució del propi centre.

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors des de 5 anys abans que el centre decideix fer la transformació per observar quina evolució portava el centre i com remonta.

Ens interessa tenir dades que ens permetin fer una comparativa amb les dades generals de la Comunitat Autònoma per poder comparar les C.A amb altres centres de la zona o de la Comunitat Autònoma.

Objectiu 4: Garantir la participació, corresponsabilització i implicació de tota la comunitat com a base de transformació social, educativa i cultural d'un centre educatiu i del seu entorn mitjançant el diàleg igualitari

Blocs	Indicadors	Eines																																			
Participació, compromís i implicació de la Comunitat	<p>Nivell de participació de la Comunitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> * A les comissions mixtes. * Als grups interactius. * A la comissió gestora. * Al plenari. * A altres espais i activitats (formació de familiars, etc.) * A les reunions ordinàries de l'escola 	<p>Aquest aspecte l'avaluarem a partir de la informació recollida en la següent graella i la que ens proporcioni el propi centre (actes, memòries, etc.) i de la següent pregunta:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Òrgans de gestió i participació</th> <th>nº persones</th> <th>perfil</th> <th>frequència</th> <th>Temes que es tracten</th> <th>Decisions i acords</th> <th>Somnis que s'aconsegueixen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table> <p>* Es fan accions concretes (acció afirmativa) per incrementar la informació dels grups que menys participen?</p>	Òrgans de gestió i participació	nº persones	perfil	frequència	Temes que es tracten	Decisions i acords	Somnis que s'aconsegueixen																												
Òrgans de gestió i participació	nº persones	perfil	frequència	Temes que es tracten	Decisions i acords	Somnis que s'aconsegueixen																															

* Us recomanem que formuleu les preguntes amb un altre llenguatge quan aquestes vagin dirigides als familiars i/o alumnat

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors en el moment en que el centre decideix fer la transformació i al cap de 5 anys per poder observar l'evolució del propi centre

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors des de 5 anys abans que el centre decideixi fer la transformació per observar quina evolució portava el centre i com remonta.

Ens interessa tenir dades que ens permetin fer una compartiva amb les dades generals de la Comunitat Autònoma per poder comparar les C.A amb altres centres de la zona o de la Comunitat Autònoma

Objectiu 5: Potenciar la formació de tots els agents com a valor de millora educativa

Blocs	Indicadors	Eines
Formació del professorat, de les famílies i del voluntariat	<p>Tertúlies Pedagògiques Virtuals de les Comunitats d'Aprenentatge.</p> <p>Cursos de formació relacionats amb Comunitats d'Aprenentatge.</p> <p>Altres cursos de formació.</p> <p>Participació en les Jornades, Congressos, etc. relacionats amb les Comunitats d'Aprenentatge</p> <p>Participació en altres Jornades, Congressos, etc.</p>	<p>Avaluarem aquest aspecte a partir dels documents que ens proporcionin el propi centre (PCC, PEE, actes, memòries, etc.) i d'un qüestionari on es faran les següents preguntes:</p> <p>* Els membres del claustre participen a les Tertúlies Pedagògiques de Comunitats d'Aprenentatge? (si-no), (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge)</p> <p>* N° de professionals que hi participen. (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge)</p> <p>* Quines lectures heu fet? (per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge)</p> <p>* Heu fet cursos de formació relacionats amb les Comunitats d'Aprenentatge? Quins temes es van tractar?</p> <p>* Heu fet altres cursos de formació? Quins temes es van tractar?</p> <p>* Heu participat a Jornades, Congressos, etc. sobre Comunitats d'Aprenentatge? En quins?</p> <p>* Heu participat en altres Jornades, Congressos, etc.? En quins?</p>
	Formació de familiars	<p>* Es fa formació de familiars a l'escola o institut? (si-no), (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge)</p> <p>* Sobre quins temes? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge)</p> <p>* Amb quina periodicitat? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge)</p> <p>* Quin nivell d'assistència hi ha? (evolució per anys-cursos des de que sou Comunitat d'Aprenentatge)</p> <p>* Es fan accions (acció afirmativa) per incrementar la participació dels grups que menys participen?</p>

* Us recomanem que formuleu les preguntes amb un altre llenguatge quan aquestes vagin dirigides als familiars i/o alumnat

Observacions:

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors en el moment en que el centre decideix fer la transformació i al cap de 5 anys per poder observar l'evolució del propi centre.

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors des de 5 anys abans que el centre decideix fer la transformació per observar quina evolució portava el centre i com remonta.

Ens interessa tenir dades que ens permetin fer una comparativa amb les dades generals de la Comunitat Autònoma per poder comparar les C.A amb altres centres de la zona o de la Comunitat Autònoma.

Objectiu 6: Garantir que el centre educatiu estigui obert al territori establint xarxes de coordinació de manera que la supervisió i coordinació del projecte es porti a terme amb la participació de tots els sectors implicats

Blocs	Indicadors	Eines
Impacte de l'experiència del projecte al propi centre	Transformacions assolides al centre.	Avaluarem aquest aspecte a partir dels documents que ens proporcionï el propi centre (PCC, PEE, actes, memòries, etc.) i d'un qüestionari on es faran les següents preguntes: * Quines transformacions s'han assolit en el propi centre des de que es va començar a posar en marxa el projecte de Comunitats d'Aprenentatge (impacte en el propi centre, somnis que s'han aconseguit, millores al centre, etc.)?
	Horari d'obertura del centre i possibilitats de formació per l'alumnat en horari no lectiu.	* Quin és l'horari d'obertura del centre i de les possibilitats de formació per l'alumnat en horari no lectiu (nº d'activitats extraescolars, tipus d'activitats extraescolars, biblioteca tutoritzada, etc.)?
	Participació de l'alumnat en activitats extraescolars organitzades pel centre.	* Nº d'alumnat del centre (i d'altres centres) que participa en activitats extraescolars. En quines activitats?
	Participació de l'alumnat en activitats complementàries (sortides, excursions, etc.).	* Nº d'alumnes que participen en activitats complementàries (sortides, excursions, etc.).
	Premis atorgats i/o reconeixements.	* Premis atorgats i/o reconeixements (quins premis i quines institucions)
	Definició del centre com a Comunitat d'Aprenentatge: a la web, cartells per l'escola, etc. (veure com a arrelat el projecte al propi centre).	* En quins espais, eines, etc. que té l'escola (web, cartells, etc.) us definiu i es pot veure que el vostre centre és una Comunitat d'Aprenentatge?
	Transformacions assolides a l'entorn.	* Quines transformacions s'han assolit a l'entorn des de que es va posar en marxa el projecte de Comunitats d'Aprenentatge (impacte en l'entorn, somnis que s'han aconseguit, millores al barri, poble, etc.)?
	Xarxes establertes amb les entitats del barri, municipi o població.	* Quina relació existeix entre l'escola o institut i altres entitats, associacions o institucions del barri, poble, etc.?

Blocs	Indicadors	Eines
Impacte de l'experiència del projecte a l'entorn	Participació de l'alumnat en associacions, entitats, esplais, caus, etc. infantils o juvenils.	* N° d'alumnes que participen en associacions, entitats, esplais, caus, etc. infantils o juvenils? En quins? Quin tipus de participació?
	Participació de l'alumnat en casals d'estiu.	* N° d'alumnes que participen en casals d'estiu.
	Nombre de visites que reb el centre.	* N° de visites que reb el centre per explicar el projecte des de que sou Comunitat d'Aprenentatge.
	Assessoraments i formacions a altres centres per part d'alguna persona de la comunitat.	* N° d'assessoraments i formacions fetes a altres centres per incidir en les pràctiques i transformacions d'altres centres.
	Xerrades sobre l'experiència del centre com a Comunitat d'Aprenentatge a Congressos, Jornades, etc.	* N° de xerrades, etc. fetes per algun membre de la comunitat per la divulgació del projecte des de que sou Comunitat d'Aprenentatge.
	Articles publicats o difusió en premsa.	* N° d'articles, reportatges de premsa, etc. publicats sobre l'experiència al vostre centre.
	Participació en el PEE del territori (en el cas que hi hagi)	* Grau de participació en el territori.
N° d'estudiants acollits o d'equips que fan recerca sobre diferents aspectes del projecte.	* N° d'estudiants acollits o equips que fan recerca sobre diferents aspectes de la vostra Comunitat d'Aprenentatge.	

* Us recomanem que formuleu les preguntes amb un altre llenguatge quan aquestes vagin dirigides als familiars i/o alumnat

Observacions:

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors en el moment en que el centre decideix fer la transformació i al cap de 5 anys per poder observar l'evolució del propi centre.

Ens interessa obtenir dades d'aquests indicadors des de 5 anys abans que el centre decideixi fer la transformació per observar quina evolució portava el centre i com remonta.

Ens interessa tenir dades que ens permetin fer una comparativa amb les dades generals de la Comunitat Autònoma per poder comparar les C.A amb altres centres de la zona o de la Comunitat Autònoma.